

Ülésnap	Napirend	Felszólaló
2007. szeptember 25. (Naplószám: 92)	Az Állami Számvevőszék elnökének expozeje - A Magyar Köztársaság 2006. évi költségvetésének végrehaj- tásáról szóló törvényjavaslatról és a hozzá kapcsolódó számvevőszéki je- lentésről - T/3578, T/3578/1	Dr. Kovács Ár- pád elnök

---

DR. KOVÁCS ÁRPÁD, az Állami Számvevőszék elnöke:

„Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak! Tisztelt Miniszter Asszony! Tisztelt Miniszter Úr és Államtitkár Urak! A zárszámadás sajátos visszatekintés; én tizedik alkalommal teszek eleget ebbéli kötelezettségemnek. A visszatekintés ebben az esetben legalább olyan fontos, mint az előregondolkodás, a tervezés, a jövő alakítása ugyanis nemigen megy a múlt tanulságainak értékelése nélkül. Az ellenőrzés ebben igyekszik segíteni, hiszen a múlttól a jelenben, a jövőnek szól. Ezért is szeretném szíves figyelmükbe ajánlani száznál is több javaslatunkat, melyekre részben miniszter úr volt szíves már utalni, részben összefoglalóan én is néhány gondolatot elmondok.

Mivel az Országgyűlés és a kormányzat biztat arra bennünket, hogy a szűken vett könyökvédős ellenőri munkán túl szélesebb megközelítésben is elemezzük a költségvetési folyamatokat, vegyünk részt különböző jobbító programokban - így a konvergenciaprogramot is véleményyeztük -, így meggyőződésem, felelősségünk az, hogy most is foglalkozunk azzal, hogyan állítható helyre a magyar gazdaságpolitika és a költségvetési rendszer hitelessége, hogyan erősíthető meg az ezek iránti bizalom.

A hitelesség és a bizalom - mindannyian jól tudjuk - nem pusztán deficit- és adósságmutatók kedvezőbbé tételén, valamint az elszámolások megbízhatóságán és átláthatóságán múlik, jóval többről van szó. Miniszter úr bemutatta, az éveket átívelő makrogazdasági folyamatok, a piaci viszonyok, a jogbiztonság, valamint a gazdasági klíma éppúgy befolyásolják a magyar gazdaság és gazdasági vezetés megítélését, mint az, hogy mit tervezünk és mit teszünk a tartós növekedési pályára kerülés feltételeinek kialakítása és az uniós követelményrendszernek megfelelő, kiegyensúlyozott államháztartási működés érdekében. Aligha szükséges hosszabban érvelnem amellet, hogy a kisebb méretű nyi-

tott gazdaságokban, mint amilyen a miénk is, a kiszámítható költségvetési politika, a kiegyensúlyozott költségvetés és a fenntartható adósságállomány alapvető követelmény, és miniszter úr bemutatta, milyen következményei vannak annak, ha ettől eltérünk. A tétel igazsága, hogy a nemzetgazdasági működés kockázatainak, sebezhetőségének elhárítása és a bizalomnövelés érdekében egymással minél jobban összehangolt, hiteles fiskális és monetáris politikát kell folytatni. A zárszámadási törvényjavaslat és indoklása a 2006. évi teljesítést és az ahhoz vezető folyamatokat elemezve mindezeket felszínre hozza. Ezt támasztja alá a jelentésünk és egy sor más számvevőszéki vizsgálat tapasztalata is.

Az Állami Számvevőszék zárszámadási ellenőrzése elsősorban az elszámolások megbízhatóságát és a költségvetési rendszer átláthatóságát, ilyen módon közvetve bizonyos fokig az állami pénzügyi irányítást is mint a nemzetközi versenyképesség sajátos tényezőit minősíti, értékeli. Ezzel mintegy tükröt tart a hazai közpénzügyi rendszer hitelessége elé, hozzájárul ahhoz, hogy az Országgyűlés - a végrehajtó hatalom elmúlt évre vonatkozó elszámoltatásával - ezt a képet teljesebbé tegye.

Túl a mindenkor tiszteletben tartandó törvényi előírások teljesítésén, a beszámoló elfogadásán, a végrehajtó hatalomnak az úgynevezett felmentvény megadásán a zárszámadás mostani vitája másért is fontos. Mégpedig azért, mert impulzusokat adhat a kiegyensúlyozott növekedés feltételei javításának szolgálatában a közpénzügyi rendszer megújításához is.

Ellenőrzésünk a jelentésben prezentált legfontosabb információk és adatok felsorakoztatásával ugyancsak megerősítette, hogy az államadósság 2006. évi állománya a nemzetközi összehasonlításban is kiugróan magas. Az annak kialakulásában is közrejátszó, a GDP arányában kifejezett költségvetési deficit pedig tavaly egyenesen a legnagyobb volt az Európai Unióban.

Különösen számottevők a tényadatoknak az eredeti tervtől való eltérései. Ezek részletezése megtalálható a Pénzügyminisztérium jelentésében, és hozzászólásomban én sem kerülhetem meg, hogy megemlítssem, az államháztartás eredetileg tervezett hiányához képest a deficit növekedése 39,1 százalék volt. Ennek mintegy kétharmada a központi költségvetés körében valósult meg, elsősorban az adósságszolgálat, a társadalombiztosításnak átadott pénzekkel, a gáz világpiaci árának emelkedését ellensúlyozó kompenzációval, valamint az előirányzatmódosítás nélkül túlléphető kiadásokkal volt összefüggésben.

Megítélésünk szerint a költségvetés múlt évi kézben tartásának hiányosságára enged következtetni, hogy az államháztartás fizetőképességének biztosítását szolgáló finanszírozási tervet öt alkalommal kellett módosítani, mivel a teljes nettó finanszírozási igény és annak időbeni lefutása jelentősen eltért az eredeti finanszírozási tervben foglaltaktól.

E helyen is hangsúlyoznom kell, hogy az államadósság és a költségvetési hiány sajátos végeredményként juttatták kifejezésre a gazdasági folyamatok, valamint a költségvetési tervezés és a végrehajtás jellemzőit, ezért ezeket a mutatókat önmagukban nem lehet vizsgálni, elemezni. Ezért jegyzem meg, hogy a gazdasági teljesítmény és a jövőbeni teendők megítélése szempontjából amúgy sem lenne helyes egy-egy év adatait elszigetelten értékelni, inkább a trendeket, a tendenciákat lehet figyelembe venni.

Az ilyen áttekintés alapján szembeűnő, hogy a mindannyiunk által jól ismert költségvetési egyensúlyi feszültségek hosszú évek óta jellemzők. A kedvezőtlen folyamatok más nemzetgazdaságokhoz hasonlóan nálunk is arra a tényre vezethetők vissza, amit a költségvetés hiányhajlamként fogalmaz meg. A hiányhajlam alapvető oka - ki kell mondanom -: a különböző érdekcsoportok és társadalmi rétegek a közalapról, a közös javaslatokból minél többet igyekeznek megszerezni. A deficit azzal is összefügg, hogy a költségvetés összeállításának és elfogadásának menetében - megfelelő korlátozó szabályok hiányában - nem sikerül többnyire újtát állni a költségvetés túlköltekezésének és az érdekérvényesítésnek.

Ráadásul - amint azt számos külföldi példa is mutatja -, a többpólusú kormányzás, koalíciós kormányzás esetén a pénzügyi kormányzat rendszerint csak viszonylag kisebb súllyal tudja befolyásolni a szaktárca kiadásait. Mindennek folytán a hiányhajlamból egyenesen következik a bevételek felültervezése és a kiadások elfutása. Erről a kormány 2006. évről szóló költségvetési beszámolója korrekt képet ad.

A költségvetési deficitek 1994-től 2006-ig menetrendszerűen mindig a választási években kerültek felszínre, az adatsort hallottuk. Ehhez hozzájárult, hogy a tervezés során gyakran túlbecsülték a növekedési, a kiadási és az adómérséklési lehetőségeket is. Szeretném emlékeztetni a tisztelt Országgyűlést, hogy ezekre a kockázatokra az Állami Számvevőszék rendre fölhívta a figyelmet.

A növekvő mértékű hiányok rendszerint együtt jártak az egy keresőre eső reálbérek, valamint a nyugdíjak reálértékének érzékelhető emelkedésével, emellett a kormányzati beruházások is viszonylag szoros

korrelációt mutatnak a választási ciklussal. A választást követő években a fiskális expanziót rendszerint visszaesés, restrikciónak követte.

A 2002. évi választások után 2003-ban és 2004-ben azonban keresetkorlátozás helyett további költségvetési költségekkel került sor, és ez ma is érezteti hatását. A szakírók rávilágítanak arra, hogy a hiányhajlammal kölcsönhatásban álló - nevezzük így - sajátos választási gazdaságpolitika túlléphet a költségvetés szorosabban vett keretein; például azzal, hogy az energiaárak vagy a közlekedési tarifák szükségessé váló emelését a választások utánra halasztják.

Az is előfordulhat, hogy átmenetileg lazítják a monetáris előírásokat. Rövid távon az ilyen intézkedés jótékonyan hat a foglalkoztatásra, a GDP gyarapodására. Az elkerülhetetlen inflációs visszahatás csak később jelentkezik. Mindezek elrejtéséhez az úgynevezett kreatív számvitel, az átláthatóság és elszámoltathatóság hiányosságai is hozzájárulhatnak.

A tények azt mutatják - és erre az ellenőrzések is több ízben figyelmeztettek -, hogy Magyarországon az elmúlt években a szükséges szerkezeti reformok és a gazdaságpolitikai irányváltás helyett rendszerint - többkevesebb átmeneti sikerrel - kormányzati takarékosági, megszorító jellegű intézkedésekre került sor. 2005-ben a deficitpálya törésponthoz érkezett, amiben közrejátszott, hogy az Európai Bizottság illetékes szakmai szervezetének eljárása folytán bizonyos kiadási tételeket kiszervezés címen már nem lehetett a költségvetésen kívül-re elszámolni.

Így éppen a mostani beszámolás tárgyát képező év előestéjén, 2005 végén kritikussá vált a pénzügyi helyzet, ami akkor az ország nemzetközi megítélését aláásta. Hosszabb távon megnyilvánuló hatásaival, problémáival napjainkban és a közelebbi jövőben kell megbirkóznunk.

Az egyensúlyi helyzet javítását szolgáló gazdaságpolitikai irányváltás igénye már kifejezésre jutott a kiigazítási intézkedéseket tartalmazó múlt év júliusi törvényekben, majd az ezt követően szeptemberre kiigazított és december végére véglegesített, az Európai Unió által elfogadott konvergenciaprogramban. A költségvetés végrehajtásának parlamenti vitájában célszerű figyelmet fordítani arra is, hogy a különböző kormányzati kezdeményezések és mindenekelőtt a kedvező világgazdasági konjunktúra folytán a gazdaság 2006. évi összteljesítménye elfogadható volt.

Motorját, lendítő erejét elsősorban a nettó export bővülése jelentette. Ez kedvező hatást gyakorolt a fizetési mérlegre, ezen keresztül a pénzügyi konszolidációt is segítette. Ugyanakkor azonban a beruházások visszaestek, és azoknak, valamint a lakossági fogyasztásnak a GDP-hez való

hozzájárulása csökkent. Ez figyelmeztető jel. A konvergenciaprogram ugyanis a növekedésnek 2008-ban még mérsékeltebb, majd 2009-től már fokozottabb gyorsítása érdekében fontos tényezőként számol a beruházások és a háztartási fogyasztás dinamizálásával. Ennek sikere markáns kockázati tényező a GDP-dinamika és így a deficitre vonatkozó makropálya alakulása szempontjából.

Hölgyeim és Uraim! Az Állami Számvevőszék az Európai Unióban kiterjedten alkalmazott és a hazai sajátosságok figyelembevételével adaptált, úgynevezett financial audit mód-szerrel minősítette a zárszámadási adatok, elszámolások megbízhatóságát; vizsgálta az elszámolásokhoz kapcsolódó pénzügyi és gazdasági folyamatok szabályszerűségét is; a nemzet-gazdasági elszámolások körében jelentősebb nagyságrendet képviselő előirányzatoknál az érintett szervezetek - például az APEH, a vám- és pénzügyőrség és a Magyar Államkincstár - informatikai rendszereit is ellenőrizte; emellett külön értékelte az Európai Unióval kapcsolatos elszámolásokat is.

Az Országgyűlés határozatának megfelelően - mint a közelmúltban - az elmúlt évben is tovább bővült a fejezeti szintű pénzügyi szabályszerűség ellenőrzési köre, annak eredményeként az Állami Számvevőszék a központi költségvetés 2006. évi kiadási főösszegének több mint negyötödéről tudott megbízhatósági szempontból véleményt mondani. Ez magas fokú ellenőrzési lefedettséget jelent, aminek alapján nagy biztonsággal állítható, hogy összességében a központi költségvetésnek a zárszámadási törvényjavaslatban szereplő pénzforgalmi adatai összességében korrektek, megbízhatóak.

Az ellenőrzés igazolta, hogy a központi költségvetésnek a zárszámadási törvényjavaslatban kimutatott közvetlen bevételei egészében, valamint bevételi nemenként is megegyeznek a pénzforgalomban realizált összegekkel. Vizsgálatunk azt is bizonyította, hogy a központi költségvetés kiadásainak adatai - két korlátozottan megbízható tétel kivételével - teljes körűek és megbízhatóak. Ez egyben azt is jelzi, hogy a költségvetés kiadási tételeinek súlyos eltérései - az államadósság említett igen jelentős emelkedése - nem a minisztériumok végrehajtó szerepű apparátusai fegyelmezetlenségének, hibáinak a következményei.

Ez még akkor is így van, ha a költségvetési fejezetek, minisztériumok beszámolóinak egyes részeit kifogásolni kellett. Az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium, valamint az európai integráció fejezetek beszámolóit összességében nem feleltek meg a megbízhatóság és a valódiság követelményeinek. A Gazdasági és Közlekedési Minisztérium igazgatási címének beszámolóját pedig elutasító véleménnyel kellett ellátni.

Emellett a kormányzati struktúraváltással érintett tárcák közül is éppen az említett két minisztérium és az integrációs fejezet esetében kényszerültünk megállapítani, hogy az állami vagyonnal való felelős gazdálkodás feltételei nem mindenben voltak meg. Ezek a hiányosságok arra is visszavezethetők, hogy a kormányzati struktúraváltás és a szervezetátalakítások - legalábbis a pénzügyi apparátusok működését illetően - nem kidolgozott koncepció mentén valósultak meg. A feladatok fejezetek közötti átrendeződése 2006 végéig nem zárult le. Ez közrejátszott abban, hogy nem minden tárcánál lehetett teljeskörűen összehangolni az új feladatoknak megfelelő szabályozást.

A zárszámadás ellenőrzése során arra jutottunk, hogy a központi költségvetés kiadási oldalának szerkezete és szabályozása lényegében az előző évek tendenciáját követte. Még nem erősödött eléggé a közpénzek előre meghatározott célok szerinti elosztásának aránya.

2006 második felében - ahogy már utaltam rá - egyensúlyi helyzetet javító, bevételnövelő és kiadásmérséklő intézkedésekre került sor. Az államháztartás nagy közösségi ellátórendszerének kiadásai ennek ellenére tovább emelkedtek. Jelentésünkben ráirányítjuk a figyelmet a társadalombiztosítási alapok, különösen a gyógyszerkassza évek óta jellemző egyensúlytalanságára. Utalunk a tervezési hiányosságokra is.

Az évek óta makacsul visszatérő pénzügyi feszültségeknek mélyebb okai vannak. Ezeknek a ma már megbízhatóan prognosztizálható jövőbeni konzekvenciáival tisztában vagyunk.

Ehhez csak szemléltető megjegyzésként teszem hozzá, hogy egész Európában, de máshol is érvényre jut a társadalom előregedése, aminek - ne áltassuk magunkat - ugyancsak pénzügyi-finanszírozási következményei vannak, és különösen lesznek.

Ez igényli a költségvetés egészségügyi, szociális és nyugdíjkiadásainak számottevő és gyorsuló ütemű bővítését, miközben a nyugdíjalapoknak és az életbiztosítóknak is kihívást jelent. Az öregedés néhány évtized távlatában a felére mérsékelheti az európai országok gazdasági növekedési képességeit, a prognózisok szerint a közép-kelet-európai országok kerülnek a legnehezebb helyzetbe. A jelenlegi átlagosan közel 5 százalékos évi növekedési ütemek 2030-ra, ha a trend változatlan marad, várhatóan 1 százalék alá esnek. A tények, adatok, trendek tehát erős társadalmi veszélyekre, pénzügyi kockázatokra figyelmeztetnek. Következésképpen a nyugdíjrendszer, az egészségügy, a kapcsolódó gondozás, szociális ellátás, nem kevésbé az oktatási rendszer tartalmi, szerkezeti és finanszírozási megújítása sürgető és megkerülhetetlen.

A zárszámadási törvényjavaslat dokumentumának jogszerűségi, tartalmi és technikai elbírálása a számvevőszéki ellenőrzés évről évre visszatérő feladata - jelenthetem a tisztelt Országgyűlésnek. Az ellenőrzés ide kapcsolódó megállapításai, meggyőződésem, nélkülözhetetlenek az országgyűlési vita szempontjából. A megállapítások ugyanis némi áttétellel a költségvetési tervezésre, a makrogazdasági előrejelzésekre, a prezentációra, a folyamatok nyomon követési lehetőségére, nem kevésbé a parlamenti vitához szükséges érdemi információkra vonatkoznak, és mint ilyenek, maguk is a költségvetési szabályozás megújításának szükségességét juttatják kifejezésre.

Ennek szemléltetésére idézem jelentésünkben, hogy a törvényjavaslat normaszövegének, törvényi mellékleteinek és általános indoklásának alapvetően jellemző tartalmi összhangja mellett továbbra is - a korábbi évekével megegyező vagy azokhoz hasonló - hiányosságok tapasztalhatók a zárszámadási dokumentum átláthatósága, döntéselőkészítést támogató jellege tekintetében.

Évről évre jelezzük, hogy a zárszámadási törvényjavaslat előterjesztésére nincs teljes körű tartalmi és szerkezeti szabályozás; tanulságosak a további, csak példálózó jelleggel említett konkrétumok is. A törvényi előírásoktól eltérően ugyanis sem a törvényjavaslat, sem az indoklások nem adnak információt a hosszú távú kötelezettségvállalások állományáról. A mérlegeknek a zárszámadásban a beszámolási év terv- és tényadatait, emellett a megelőző év tényadatait is tartalmaznia kell. A napirendi vita tárgyát képező dokumentumokban bemutatott mérlegek nem mindegyike felel meg ennek a törvényi előírásnak. Az államháztartási törvény 2007. január 1-jei módosításával felértékelődött a költségvetés elsődleges egyenlegének szerepe, amennyiben csak a maastrichti elsődleges egyenleg tekintetében többletet biztosító költségvetési törvényjavaslat terjeszthető az Országgyűlés elé. Az önök rendelkezésére álló dokumentum azonban ennek alakulását nem elemzi, és a vonatkozó adat is csak az általános indoklás mellékletének egyik táblázatában szerepel.

Tisztelt Országgyűlés! Szeretném szíves figyelmükbe ajánlani néhány fontos javaslatunkat. Ezzel tudom érzékeltetni, hogy milyen természetű teendőket tartok fontosnak a zárszámadás kapcsán feltárt hiányok visszaszorítása, az előremutató változások kibontakozása érdekében.

A kormánynak szóló javaslatok közül - már csak a lakosság széles körét érintő mindennapi életvitelt is befolyásoló összefüggések, a szerteágazó problémakomplexum társadalmi érzékenysége folytán is - kiemelt jelentőségű az a határozott felkérés, hogy a kormány számoltassa be az egészségügyi minisztert az egészségügyi intézmények finanszírozásá-

nak, a teljesítményvolumen-korlát alkalmazásának tapasztalatairól, az egészségügyi kapacitások alakulásáról, a struktúraátalakítás végrehajtásáról. A beszámolást, a teljes témakomplexum reflektor-fénybe állítását indokolja, hogy az egészségügyi rendszer finanszírozását feltétlenül és sürgősen fenntarthatóvá kell tenni.

A számottevő közpénzigény körültekintő hasznosítását és a főváros jobb élhetőségét, sok állampolgár mindennapi életkörülményének javítását szolgálja az a javaslat, hogy a kormány gondoskodjon a budapesti 4-es metró beruházásával kapcsolatos szakmai és pénzügyi kontroll kiépítéséről, figyelemmel az európai források meghatározó mértékű várható igénybevételére.

Ezeken túlmenően egyéb mellett javaslatokat fogalmaztunk meg a költségvetési tartalékolás rendszerével, valamint a kormányzati struktúraváltozásokkal összefüggő szabályozásokkal kapcsolatban is.

A pénzügyminiszter úrnak címzett javaslataink - erre volt szíves utalni - elsősorban a költségvetés, valamint a zárszámadás tárgyalásakor tájékoztatásul bemutatandó mérlegekre és kimutatásokra vonatkozó szabályozással, az állami adósságátvállalás szabályozásának felülvizsgálatával, az európai integrációs előirányzatok 2008. évi költségvetésben való prezentációjával, továbbá az APEH és a Magyar Államkincstár egyes teendőivel függnek össze.

A zárszámadási törvény elfogadásának menetében az Országgyűlésnek van mérlegelési lehetősége és döntési kompetenciája az önkormányzatok elszámoltatásával kapcsolatos bizonyos konkrét pénzvisszafizetésekkel járó tételek vonatkozásában. Ezeket a pénzügyminiszter úrnak címzett javaslatok között szerepeltettük - a miniszter úr utalt is rá itt.

A miniszter hölgyeknek és uraknak szóló javaslatok többsége különböző közfeladatok el-látásával és finanszírozásával, valamint a működés és a gazdálkodás szabályszerűségének erősítésével, és a hathatósabb ellenőrzés érvényesítésével függ össze.

A hazai elemzések, a számvevőszéki ellenőrzések, a külföldi tapasztalatok és a nemzet-közi szervezetek értékelései ismételten megerősítették, hogy az államháztartási egyensúly megerősítéséhez összehangolt intézkedések szükségesek, amelyek az adórendszer és a támogatási rendszer megújítását is magukban foglalják. A költségvetési rendszerünk elmúlt évi áttekintése kapcsán az OECD szakértői is rávilágítottak a tipikus hiányosságokra. Mindenekelőtt azt hangsúlyozták, hogy hiányoznak nálunk a költségvetési fegyelem világos szabályai, nem érvényesülnek a költségvetésben a kiadási plafonok, nem egyértelmű, mi a teendő bevételkiesés esetén, és - a részletes számítások, valamint az elő-

rejelzés módszertani publikálásának hiányában - nehezen követhetőek a költségvetés módosításai.

Az Állami Számvevőszék által készített, a hazai pénzügy-politikai főáramlat meghatározó jellemzőire támaszkodó tézisek tavasszal körvonalazták a közpénzügyi rendszer korszerűsítésének rendező elveit és a megoldás fő irányait. A pénzügyminiszter úrral, a pénz-ügyminiszter munkatársaival ebben a tekintetben kiváló együttműködésben azóta is együtt dolgozunk. Nagyon remélem, hogy a pénzügyminiszter úr előterjesztésében rövidesen találkozhat az Országgyűlés azokkal a konkrét változtatásokkal, amelyek ezeknek az anomáliáknak a felszámolását szolgálják.

Ennek jegyében, amikor a Pénzügyminisztérium elkészítette a rendszer megújításának egyes kérdéseiről szóló, a jelentősebb törvényi változtatásokat is feltételező koncepcióját, az Állami Számvevőszék is különböző dokumentumokkal kapcsolódott hozzá. Szeretném jelenteni az Országgyűlésnek, hogy ezek a dokumentumok, hasonlóan a Pénzügyminisztérium elemzéseéhez, segíthetik a folyamatban lévő politikai-szakmai egyeztetések sikerét. A munka-társaim a közeli napokban készítették el és juttattuk el a tisztelt képviselő urakhoz, az Országgyűlés illetékeseihez az esetleges alkotmánymódosítással kapcsolatos néhány gondolatunkat, konkrét normaszövegben is gondolkodva; tehát sok minden haladt, és lehet tenni.

Ez így együtt, ha mindent megteszünk, akkor is különösen nehéz lecke, különösen ha meggondoljuk, hogy Magyarországon eddig még nem sikerült a költségvetési rendszer, illetve az államháztartás egészére kiterjedő, teljes körű modernizálást, eredményes reformígéretet hozó csomagokat letenni.

Tisztelt Képviselő Hölgyek és Urak! Hozzászólásomat azzal zárom, hogy a zárszámadás ellenőrzésének tanúsága szerint a beszámolás, a kormány törvényjavaslata egyre tartalomgazdagabb. Ez azonban nem jelenti azt, hogy tartalmának és szerkezetének teljesebb rendezése és a várhatóan átformálódó költségvetési rendszer új követelményeihez való igazítása mellőzhető lenne. A zárszámadás számvevőszéki ellenőrzésének is bizonyíthatóan vannak belső súlypont-átrendeződései.

Nagyon leegyszerűsítve azt szeretném mondani, hogy hiába van korrekten elkészítve egy beszámoló, és az Állami Számvevőszék hiába minősíti azt megbízhatónak, ha a benne tükröződő folyamatok a gazdaság egészére, az államháztartásra vonatkozóan egy rendkívül nehéz, az eredeti elképzelésektől eltérő képet jeleznek. Ennek felelősségi kérdései -

teljes tisztelettel a pénzügyi kormányzat iránt, akivel ebben együtt dolgozunk - nem a pénzügyi kormányzat felelősségi körébe tartozó kérdés.

Az összefüggéseknek és a kölcsönhatásoknak e tágabb kontextusában szeretném szíves figyelmükbe ajánlani, hogy a költségvetési rendszer anomáliái és a kiküszöbölésükre irányuló erőfeszítések egyáltalán nem kizárólagosan vagy speciálisan magyar jelenségek, ezekkel az elmúlt években jó néhány OECD-tagország és a világ más országai is kénytelenek voltak szembenézni. Mindenhol arra a következtetésre jutottak - és ennek alapján cselekedtek -, hogy a költségvetési fegyelem és a makrogazdasági stabilizáció egymást erősítve képezhetnek megfelelő alapot a finanszírozható gazdasági növekedéshez és a fenntartható fejlődéshez.

Végezetül szeretném megköszönni munkatársaimnak azt a munkát, ami lehetővé tette, hogy ezt a dokumentumot önök elé tárhattuk. Szeretném jelezni, hogy a Pénzügyminisztériummal többszörösen egyeztetve, egyetértésben írtuk le mondanivalónkat, lényegi vita ezekben a kérdésekben nem maradt fenn. Nagyon bízom abban, hogy mindezek akkor fejtik ki kedvező hatásukat, érvényesülésüket szakmai és politikai értelemben is, ha ezt a magyar társadalom egyetértése erősíti meg.

Köszönöm figyelmüket. (Taps.)”